

E.du Perron Genootschap

eduperron.nl

vertaling van [de brieven van E.du Perron aan Oscar Duboux](#) door Jan Versteeg (copyright J. Versteeg, 2003)

Aan Oscar Duboux: Brussel, 27 juni 1923

Bruss. 27 Juni.

Beste Jacques,

Toen ik bij je wegging was ik vast van plan je even met rust te laten; toch was ik heel blij toen ik, een paar minuten geleden, je brief ontving. Je schijnt bedroefd te zijn, onder een milde droefheid gebukt te gaan; ik ben werkelijk zo giftig als een schorpioen! Dat komt doordat mijn vader een onuitstaanbaar humeur heeft, een belachelijke onverdraagzaamheid aan de dag legt die hij zo stom is voor standvastigheid te houden, en doordat ik na bijna twee weken mijn mond te hebben gehouden (enkele ogenblikken geleden) bijna ruzie met hem had gekregen toen ik zo beleefd mogelijk tegen hem zei dat hij me de keel uithangt. Hij loopt door het huis met een gezicht alsof hij al zijn familieleden had vermoord om ze daarna op te eten: kortom, hij is onverdraaglijk, en te meer omdat hij heel goed weet dat wij in zekere mate gedwongen zijn hem te verdragen. Aan tafel zeg ik niets meer; aangezien ik sinds mijn terugkeer nog niemand heb ontmoet, zelfs Angenot niet, heb ik nog geen gesprek gevoerd dat je ook maar enigszins 'intellectueel' kunt noemen; van die gedachtenwisselingen die, ook al leiden ze nergens toe, ons in ieder geval de voldoening geven naar iets op zoek te zijn geweest. Niets; Meneer duldt geen woord dat indruist tegen zijn 'spitsvondigheden'; verdraaid, je moet wel heel zwak staan om niet de geringste tegenspraak te kunnen verdragen; iets waarvan Meneer zich volstrekt niet

bewust is, want elke keer dat het hem zo uitkomt, neemt hij zijn toevlucht tot woede, en dat straffeloos. Ik vraag me af welke band er, goed en wel beschouwd, tussen die Meneer en mij bestaat; en of ik er wel goed aan doe zijn slechte humeur te verdragen alleen maar omdat hij me geld geeft; in wezen ben ik ook niet meer dan een parasiet; Amen. Eergisteren maakte ik een wandeling met hem; hij hield een heel verhaal over mijn 'huwelijk' waarvan ik goede nota heb genomen; je weet dat - ach, laat ook maar zitten, het belangrijkste is dat hij me bepaalde beloften had gedaan die hij nu goeddeels heeft teruggenomen; hij vertelde me heel nieuwe dingen en wat me in die zaak het meest tegenstaat, is dat hij ze op zedeprekende toon tegen me zei. Nou ja, ik wacht af; en intussen richt ik me in; mijn huisje is al bewoonbaar, gemeubileerd zelfs, alleen de vochtigheid (wat wil zeggen: de smeekbeden van mijn moeder) weerhoudt me er nog van er helemaal te gaan wonen. Trouwens: het is heel goed mogelijk dat ik me dezer dagen genoodzaakt zal zien met Meneer de Grote-Brompot slag te leveren en als hij zich standvastiger toont dan de beide vorige keren, ga ik er helemaal niet meer wonen. Om kort te gaan: Ik heb een grondige hekel aan hem, hij verpest voor mij de sfeer - zoals hij dat ook voor alle anderen doet - en ik heb intussen zoveel geslikt dat ik nu de behoefte voel om over te geven.

In deze beslissende periode blijk ik door al mijn 'sympathieke' vrienden in de steek te worden gelaten - tu quoque, Brute! - behalve door Bernadette en Inès. De laatste heeft in Florence een vriendin gevonden die vrij goed Frans schrijft, zodat ik een vriendelijke brief heb ontvangen, met daarin groeten aan jou, en de opdracht je aan het bestaan te herinneren van 'je lieve Inès'; je moet haar beslist schrijven - Via della Scala 45 - anders wordt de situatie te gevaarlijk voor mij alleen. - Bovendien ben ik aan het werk: sinds twee dagen; het loopt weer. Ik zal je zo spoedig mogelijk je boeken sturen, omdat alles op het gebied van jouw belangstelling ligt behalve de Cabanès die je zelf hebt gekocht en die ik misschien aan Bernadette cadeau doe. Of aan meneer Van Lennep. Ik heb trouwens ook al andere boeken voor je: De Brieven van Gauguin, de studies over Cézanne en Henry de Groux, je zult het wel zien.

Begin een eigen bibliotheekje, mijn zoon, te mijner ere, en met de gedachte dat er in wezen maar een boek is dat het verdient geschreven te worden: de befaamde verholde autobiografie van een zekere Heer Eric Grave, (het vermaarde ongeluk van ene Nameno inbegrepen.) En vervolgens reken ik erop ingeschreven te worden als donateur, en in die hoedanigheid verbied ik je, IK, VAN WIE MEN 17 VAN DE DIERBAARSTE BOEKEN GESTOLEN HEEFT, ooit zo voorzichtig of gierig te worden, mocht die gedachte in je opkomen, als uit de houding van Kruger blijkt; op die voorwaarde zegen ik je leeszaal! -

Het lijkt erop dat ik mijn goede humeur weer terug heb; ik verzeker je dat ik me toen ik aan dit epistel begon heel giftig voelde. Het rood aangelopen gezicht van mijn vader zou dan ook voldoende zijn om me mijn andere houding weer te laten aannemen; hij is op dit moment op de binnenplaats, en zonder dat ik hem zie voel ik dat hij WOEDEND is. "It is a wise father who knows his own child" - zou hij vermoeden hoeveel zin ik heb hem een flink pak slaag te geven? Ach, Heer, als hij eens wist! Hij zou meteen komen aanzetten met de moraal van zijn tijd en me heel oneerbiedig vinden; ik maak geen grapje, maar dat lef zou hij volgens mij hebben!

Beste Jacques, je hebt ongelijk Winnie in de steek te laten. Ik weet niet waarom, het is eerder een gevoel - gevoelens, de betrouwbaarste gidsen bij ons doen en laten - ; ik probeer zelfs niet eens het te begrijpen en als je werkelijk niet van haar houdt zou ik je ook gelijk geven; maar als je wel van haar houdt, heus, beste minnaar, dan heb je ongelijk haar voor wat dan ook op te offeren. Ondanks alles kan ik dit credo niet genoeg herhalen: 'Ik geloof in de Liefde zoals ik in God geloof!' Het staat je vrij de vergelijking te veranderen en in de Goden, in het lichaam of in mezelf te lezen; als je de liefde maar niet opgeeft. Let wel dat ik je dit schrijf zonder door iemand bemind te worden en terwijl de liefde bij mij maar op een heel laag pitje staat. Ik weet niet eens van wie ik houd, natuurlijk niet meer van Clairette, ik geloof dat tussen ons 'de laatste vonken gedoofd zijn'; ik houd niet van Annie, ook niet van Eugénie, Suzanne, Inès of... Winnie, zelfs niet van je zuster, hoewel ik haar ver boven dit hele rijtje plaats, als Heilig Symbool van de Beminnelijke

Vrouw (in de oorspronkelijke betekenis van het woord), toch tref ik bij ieder van hen eigenschappen aan die me doen twijfelen aan de beweerde algemene slechtheid van vrouwen en die me steunen in mijn Geloof in de Liefde! Mijn huis moet het nog steeds zonder "Muze" doen, maar wees gerust, ik zal een advertentie zetten.

Doe mijn hartelijke groeten aan je ouders en geloof me al zit ik in de narigheid je toegenegen

Eddy

P.S. Om je een eerlijke voorstelling van zaken te geven moet ik je laten weten dat, ook al werkt mijn vader op mijn zenuwen, mijn moeder alleraardigst is: zojuist stuurde ze me vruchtenkoekjes, dingen die me - zoals je je herinnert! - altijd heel erg ontroeren.

Aan Oscar Duboux: Brussel, 1 augustus 1923

Bruss. 1 augustus 1923.

Beste Jacques,

Creixams is hier; we hebben het over je gehad: hij kan je niet waarderen. We hebben parallellen getrokken tussen jou en Jeffay, uitgaande van geheel verschillende gezichtspunten. We hebben een advertentie in 'Le Soir' gezet voor modellen; het resultaat was dat er hier gisteren een nogal lelijk vrouwmens kwam aanzetten. Ze komt vandaag, straks terug. Omdat Creixams met een Belgische vriend is gaan lunchen heb ik het genoeg helemaal alleen te kunnen beginnen. Ik heb ook geprobeerd te schilderen; dat is verdomme moeilijker dan ik dacht. Ik ben maar weer gaan tekenen. 'Tieten tekenen' zou Angenot zeggen - als hij een geestige bui heeft.

Ik heb het vrouwenlichaam ontdekt. Als vrouwenziel heb ik, wat de geestelijke liefde betreft, nog steeds alleen maar je zuster voor ogen; met het snel onderdrukte verlangen je met Winnie te 'bedriegen'. Maar uit oogpunt van volmaaktheid is er voor mij tussen hen beiden geen vergelijking mogelijk: dan gaat mijn voorkeur echt verreweg naar Julia uit. Zij heeft iets rustigs over zich - een rust die al het overige omvat, die niet domweg met zichzelf tevreden is, zoals je bij minder intelligente, misschien eenvoudiger, maar tegelijkertijd (ik geloof niet dat dit tegenstrijdig is) verwaardere vrouwen aantreft. Dus: als bron waaruit ik strelingen voor mijn geest put - of ze wil of niet - Julia.

Mijn vrouwenlichaam heeft zich gisteravond blootgegeven. Ze heet Josette (waarom zou ik je niet haar hele naam noemen?) Filippi. Ze is twintig jaar; haar vader is Italiaan, haar moeder Luxemburgse; zelf spreekt ze Frans, met, om zich aan te stellen of niet, een afschuwelijk Engels accent. Trouwens: ze spreekt Engels, vloeiend zelfs, omdat ze kinderverzorgster bij een Engels gezin is, maar ze spreekt ook Frans (dat zei ik al), Italiaans, Spaans, Duits, Letzeburgs. Kortom veeltalig als een oberkelner.

Ze kan auto- en motorrijden. Dat is ongeveer alles wat ik van haar weet behalve dat ze vrij knap is, onalledaags genoeg om me enige illusies te laten, dat ze een aangename glimlach, regelmatige tanden, aantrekkelijke armen, spitse nagels, een weelderige en zeer Italiaanse haardos, blanke schouders, volle en stevige borsten heeft. Ik hoop mijn lichamelijke en "geestelijke" onderzoekingen binnenkort voort te kunnen zetten. Ik heb reden om aan te nemen dat ze aanstaande zondag mijn minnares zal worden. Tot het zover is neem ik mezelf in acht, om zo onbewogen mogelijk te blijven, en toon ik niet meer hartstocht dan de hoffelijkheid toelaat.

Tot spoedig, beste Jacques; schrijf me, potverdorie!

Je toegenegen Eddy

Aan Oscar Duboux: Florence, begin mei 1924

Beste Jacques,

In grote haast; ik ben zojuist aangekomen en wacht op mijn bad. Mijn adres voor de komende 8 dagen: Hôtel Berchielli, Lung'Arno Acciaiuoli, Firenze. Ik heb een brief en tijdschriften ontvangen. Bedankt en groeten. Als steeds je

Ed

[geadresseerd aan: Monsieur Oscar Duboux, 38 Avenue des Mousquines, Lausanne (Svizzera)]

Aan Oscar Duboux: Florence, 9 mei 1924

Florence, 10 mei.

Beste Jacques, we verlaten Fl. overmorgen of maandag; het zal grappig zijn als ik je later vertel waarom! Stuur me dus niets meer naar hier en wacht alsjeblieft tot je mijn adres in Venetië hebt. Ik stuur je vandaag het vervolg en het slot van de heldendaden van Burggraaf de Courpière. Heeft het je vermaakt? Groeten en de rest. Je

Eddy

[geadresseerd aan: Monsieur Oscar Duboux, 38 Avenue des Mousquines, Lausanne (Svizzera)]

Aan Oscar Duboux: Florence, 12 mei 1924

Florence, maandag 12 mei

Beste Jacques, de toekomst neemt vastere vorm aan! We zijn de 14e, 15e en 16e in Venetië; de 17e in Dissenzana; de 18e-19e-20e in Stresa; de 21e-22e in Bern; de 23e of 24e ben ik in Lausanne. Niet meer de moeite me wat dan ook te sturen: tot nu toe heb ik een stuk drukwerk en 2 brieven ontvangen (waarvan een vandaag); ik hoop dat dat alles is wat je me gestuurd hebt. Wacht met de rest. Wil je vast een pension uitzoeken? Niet te duur en spreek in ieder geval niet langer dan voor een week af. Met dank en groet

Ed

[geadresseerd aan: Monsieur Oscar Duboux, 38 Avenue des Mousquines, Lausanne, (Svizzera)]

Aan Oscar Duboux: 12 augustus 1924.

Kurhaus Monte Brè

12 augustus

Beste Jacques,

Zojuist bereikt me je brief en je koele opmerking aan het eind heeft me nogal vermaakt. Toch had ik je een brief geschreven, en een nogal lange zelfs, toen ik me een avond op mijn kamer in hotel

Walter verveelde; alleen kwam die brief me, toen ik hem de volgende dag herlas, (tegen mijn beste bedoelingen in) zo schoolmeesterachtig voor - word je niet altijd schoolmeesterachtig zodra je probeert iets uit te leggen? - dat ik niets beters wist te verzinnen dan hem te verscheuren. Ik merkte wel dat je, tijdens de laatste momenten van mijn verblijf in K., gevoelens voor me koesterde waar - hoe moet ik het zeggen? - heel erg een 'duistere schaduw' over lag; maar ik dacht dat deze stemming wel van voorbijgaande aard zou zijn. Op dit moment zou ik maar al te blij zijn als je hier was; dan we zouden 'weer tot elkaar komen'. In K. stond ons overigens vooral het verschil in aanpak in de weg; de (werkelijk nogal kinderachtige) kwestie of je op de goede of op de slechte manier van iemand houdt! Je zou dat alleraardigste romannetje 'le Vagabond Sentimental' eens moeten herlezen. Je zult er - bladzijde x - vinden 'dat je, in de liefde, niets aan theorieën of principes hebt, want alles geldt alleen maar voor die ene man, die ene vrouw, en voor die ene man en die ene vrouw samen.' Ik kende die stelregel dankzij la Palisse; niettemin nam ik het je kwalijk dat je ervanuit scheen te gaan dat twee mensen, om 'gelukkig' te zijn, op elkaar moeten lijken. Och Heer, wat zit u daar fout! Geef het toe en mijn zegen zal niet anders op je neerdalen dan als een zachte regen van viooltjesparfum.

Andere kwestie: jij mag dan doorgaan aquarellen af te scheiden (merk op dat ik dit woord aan jou ontleen), ik ben begonnen aan een nieuw verhaal dat ik Claudia heb gedoopt. Ik heb er al 12 'hoofdstukken' van af en voel me vol ijver om aan de 6 te beginnen die nog moeten volgen. Is het nodig nader in te gaan op de aard van mijn personages? Het spreekt vanzelf - zou Julia zeggen - dat het 'slapjanussen' zijn. Nou ja, niets aan te doen. Ik ontvlucht de Duitsers, waar ik midden tussen zit, en in mijn ligstoel uitgestrekt, op mijn balkon, luister ik naar Duco Perkens die me dat verhaaltje vertelt. Toch laat hij me de tijd me twee keer per dag in de goudgele zon te koesteren - ben ik vandaag niet heel erg 'poëtisch'? -, naar Lugano af te dalen, er ijsjes te eten en vaag een 'schietoefening' na te bootsen met lelijke namaakgeweren, op een kleine dorpskermis in Cassarate - niet ver van de kabeltram.

Zo ziet mijn huidige leven er ongeveer uit. Ik voel me afschuwelijk eenzaam! en toch ben ik graag alleen. Maar ik zal je vriend Jaton met heel veel plezier ontvangen. Ik ben over het algemeen gesteld op mannen over wie ik kwaad heb horen spreken.* Trouwens, heb je me niet verteld dat hij knap is; elegant; geestig; dat hij egoïstisch is en dat hij klasse heeft? Je zou met minder tevreden mogen zijn. Ik zou alleen al met de naam tevreden zijn geweest, die me doet denken aan de korporaal van Gustave Nadaud en het Gulden Vlies. Als zijn aanwezigheid in Lugano niet door een lieftalliger, hem meer in beslag nemend, gezelschap verlangd wordt, zou ik hem graag voor een middagmaaltijd uitnodigen. Het doet er niet toe of dat op de top van de Monte Brè of bij Huguenin in Lugano is, als ik me maar een beetje onttrokken voel aan mijn 'dagelijkse' omgeving. Kortom, ik ben nogal geneigd je vriend een beetje als een redder te beschouwen. Dus geef hem alsjeblieft mijn adres; ik wil niets liever.

Stuur je aquarellen niet hier naartoe. Ik zou ze op reis beschadigen en bovendien geen keus weten te maken. Voor ik naar België terugkeer kom ik je beslist opzoeken. Dat hangt niet helemaal van mij af; niettemin ben ik ervan overtuigd. Tot ziens beste Jacques, op een..... rustiger weerzien! Als ik je, in afwachting daarvan, als vriend een raad mag geven, zorg er dan voor dat je niet te gronde gaat, jij, die zo dicht bij het (ongetwijfeld zeer bijzondere) wereldje van Dutoit en consorten zit. Jij verdient beter, en mocht je er nu aan twijfelen, over een paar maanden zul je me misschien gelijk geven. Ik druk je hartelijk de hand; wil je de jongedames Carmen en Violette mijn welgemeende groeten doen. Evenals Mevrouw hun moeder. Van harte je

Ed.

* Al was het maar door kleine meisjes.

